

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до проекту закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України у зв'язку із проведенням економічного експерименту щодо державної підтримки суднобудівної промисловості»

1. Обґрунтування необхідності прийняття законопроекту

Суднобудування на законодавчому рівні визнано пріоритетною галуззю економіки держави. За науково-технічним потенціалом суднобудівної промисловості Україна входить до лідерів держав світу, які мають повний цикл від розробки до виробництва та експлуатації суден.

До складу суднобудівної промисловості України входять підприємства різних форм власності, які можуть розробляти, проводити випробування, серійно виробляти сучасні конкурентоспроможні судна різного призначення, у тому числі військово-транспортні, пасажирські, вантажно-пасажирські, транспортні та спецпризначення; двигуни; спеціальне устаткування; бортову радіоелектронну апаратуру; морські та річкові агрегати; різні види водного озброєння, а також проводити ремонт і модернізацію суден, готувати кваліфікований персонал.

Разом з тим суднобудування як одна з найбільш високотехнологічних галузей промисловості, не може існувати та розвиватися без державної підтримки. Світовий досвід показує, що держава здійснює стосовно суднобудівної промисловості протекційні заходи шляхом державного замовлення техніки, а також наданням державних гарантій, здешевленням кредитів, страхуванням експортних та кредитних ризиків, сприянням лізингових операцій.

Більшість вітчизняних суднобудівних підприємств не забезпечені в достатній мірі обіговими коштами і працюють недостатню ефективно. Розробка суден нових поколінь, підготовка виробництва до їх серійного випуску потребує довгострокового часового циклу та викликає залучення довгострокових фінансових ресурсів. Термін розробки в поєднанні з терміном підготовки та оснащення серійного виробництва суден становить десятиліття. У цей період підприємства мають найвище фінансове навантаження. Тому заходи підтримки повинні бути відповідними. Довгострокові кредити комерційних банків у зв'язку з високими відсотковими ставками становлять незначну частину у загальному обсязі обігових ресурсів підприємств суднобудівної промисловості. Нестача у підприємств обігових коштів, висока вартість кредитних ресурсів, що веде до відсутності реальних джерел поповнення обігових коштів привели до падіння обсягів виробництва.

Положення ускладнюється тим, що в разі будівництва повністю обладнаного судна значна частина фінансування будівництва йде на закупівлю устаткування із застосуванням імпортованих комплектуючих, що не мають аналогів в Україні або виробляються, але не відповідають сертифікаційним вимогам міжнародних класифікаційних товариств чи вимогам замовників суден

та інших плавучих засобів. А постачання цього устаткування обкладається податком на додану вартість і ввізним митом, що на тлі відсутності вільних обігових коштів у суднобудівних підприємств потребуватиме залучення банківських кредитних ресурсів, відсотки за користування якими є досить високими.

Заходи щодо державної підтримки вітчизняної суднобудівної промисловості вводилися ще на початку незалежності України, зокрема законами України «Про державну підтримку суднобудівної промисловості України», «Про заходи щодо державної підтримки суднобудівної промисловості в Україні», а сьогодні діє Закон України «Про проведення економічного експерименту щодо державної підтримки суднобудівної промисловості». Державна підтримка галузі виявилася своєчасною, оскільки наявні економічні умови не сприяли відтворенню та розвитку вітчизняного судноплавства.

В той самий час певні положення державної підтримки закріпили відсилочні норми на Податковий і Митний кодекси України, однак в подальшому не знайшли відображення в змінах цих кодексів. Виходячи з наведеного, керуючись успішною практикою підтримки Верховною Радою України цього скликання сфери літакобудування, мною по результатам звернень Асоціації суднобудівників України «Укрсудпром», окремих заводів (ДП «Суднобудівний завод ім.61 Комунара», ДП НВКГ «Зоря»-«Машпроект», інші) та профільних наукових установ розроблені проекти законів:

1) про внесення змін до Митного кодексу України у зв'язку із проведенням економічного експерименту щодо державної підтримки суднобудівної промисловості;

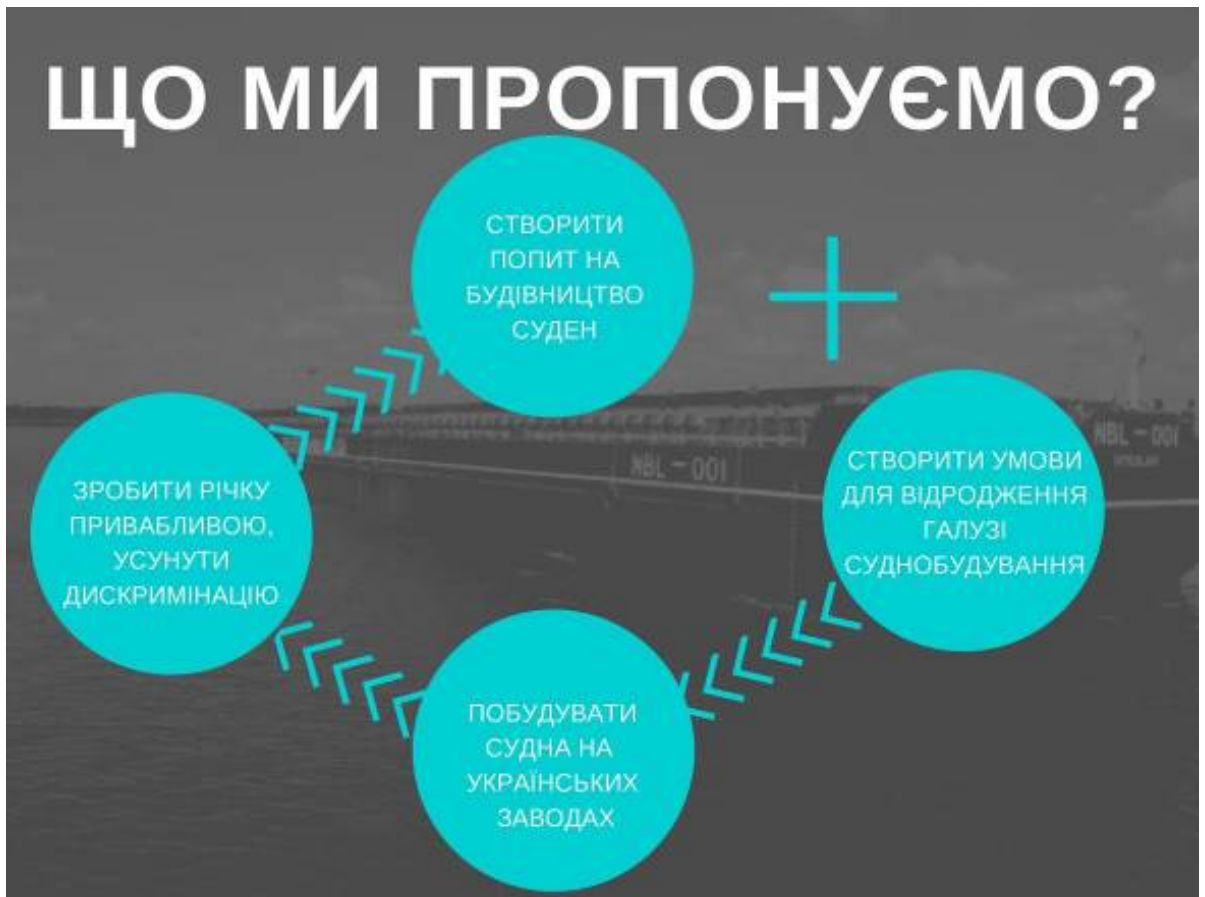
2) про внесення змін до Податкового кодексу України у зв'язку із проведенням економічного експерименту щодо державної підтримки суднобудівної промисловості;

3) про внесення змін до деяких законів України щодо продовження строку дії експерименту про державну підтримку суднобудівної промисловості та поширення підтримки на всі підприємства, які здійснюють суднобудівну діяльність.

Необхідність прийняття проектів законів обумовлена потребою створення умов для більш ефективного використання науково-технічного й виробничого потенціалу промисловості, підвищення експортних можливостей вітчизняного суднобудування, модернізації суднобудівних підприємств, активізації інвестиційної й зовнішньоекономічної діяльності, збільшення обсягів виробництва й експорту конкурентоспроможних суден, двигунів і навігаційного устаткування.

Окремо напрацьовано проект Закону «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо відновлення конкурентоспроможності судноплавства України», який повинен відродити судноплавство в Україні та створити запит на суднобудування.

Концепція полягає в наступному:

ВІДРОДЖЕННЯ ГАЛУЗІ СУДНОБУДУВАННЯ

За розрахунками Київської державної академії водного транспорту імені гетьмана Петра Конашевича-Сагайдачного:

ВРАХОВУЮЧИ ПОТЕНЦІЙНУ ЦИФРУ ВАНТАЖООБІГУ ПОРТІВ ДНІПРА **20 МЛН. ТОН** ПРИБЛИЗНА НЕОБХІДНА КІЛЬКІСТЬ ФЛОТУ СКЛАДЕ:

 створення сприятливої фіскальної політики для відродження суднобудування

 зниження відсоткової ставки по кредитах, реструктуризація боргів

10 річне повне навантаження

8 діючих суднобудівних заводів України

Крім цього, законопроекти покликані імплементувати в Податковий та Митний кодекси України положення Закону України «Про проведення економічного експерименту щодо державної підтримки суднобудівної промисловості».

3. Основні положення законопроекту

ДЛЯ РОЗМІЩЕННЯ ЗАМОВЛЕНЬ НА ТЕРИТОРІЇ УКРАЇНИ:

До 2028

- звільнити від ПДВ та ввізного мита на товари, які є необхідними для суднобудування. Перелік товарів представлений суднобудівниками та науковцями (ПКУ, МКУ);
- у зв'язку із довготривалістю суднобудування, у двічі подовжено строк для остаточного закриття митних платежів (МКУ);
- звільнити від ввізного мита товари, які використовуються суднобудівниками для випробувань та досліджень (МКУ);
- суднобудівники звільняються від сплати податку на прибуток у разі використання його на науково-дослідні, переоснащення матеріально-технічної бази або інший вид розвитку галузі (ПКУ);
- звільнити від ПДВ з постачання в Україну результатів науково-дослідних і дослідницько-конструкторських робіт для суднобудування (ПКУ);
- зниження відсоткової ставки по кредитах, реструктуризація боргів

До 2020

- Звільнити суднобудівників від податку на землю (ПКУ)

Законопроектими «Про внесення змін до Митного кодексу України у зв'язку із проведенням економічного експерименту щодо державної підтримки суднобудівної промисловості», «Про внесення змін до Податкового кодексу України у зв'язку із проведенням економічного експерименту щодо державної підтримки суднобудівної промисловості», «Про внесення змін до деяких законів України щодо продовження строку дії експерименту про державну підтримку суднобудівної промисловості та поширення підтримки на всі підприємства, які здійснюють суднобудівну діяльність» пропонується тимчасово:

А) до 1 січня 2020 року звільнити від сплати земельного податку суб'єктів суднобудування, які здійснюють розробку та/або виготовлення з кінцевим складанням суден та двигунів до них, за винятком земельних ділянок, на яких розташовані об'єкти соціального, торговельного, сільськогосподарського призначення та непромислового будівництва;

Б) до 1 січня 2028 року:

- Передбачити можливість кредитуватися під 3% річних

- Реструктуризувати суми заборгованості суб'єктів господарювання в суднобудівній сфері перед державними бюджетами та платежів до державних соціальних фондів щодо заборгованості зі сплати: збору на обов'язкове державне пенсійне страхування, внесків на загальнообов'язкове державне соціальне страхування та пенсійне страхування, єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування.
- продовжити звільнення від сплати податку на додану вартість по операціях з ввезення на митну територію України в митному режимі імпорту товарів (крім підакцизних), що використовуються для потреб суднобудівної промисловості, та постачання на митну територію України результатів науково-дослідних і дослідницько-конструкторських робіт, які виконуються для потреб суднобудівної промисловості;
- звільнити від оподаткування прибутку підприємств суднобудівної промисловості, які здійснюють розробку та/або виробництво з кінцевим складанням виробів суден, двигунів до них;
- відновити дію державної підтримки в частині реалізації механізму здешевлення кредитів шляхом визначення часткової компенсації ставки за кредитами комерційних банків.

4. Стан нормативно-правової бази у даній сфері правового регулювання

Питання, що відносяться до предмету правового регулювання законопроекту, регламентуються виключно Податковим кодексом України.

Реалізація положень законопроекту не потребує внесення змін до інших законодавчих актів України.

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Законопроект не потребує додаткових видатків з Державного бюджету України та місцевих бюджетів.

Після впровадження законопроектів «Про внесення змін до Митного кодексу України у зв'язку із проведенням економічного експерименту щодо державної підтримки суднобудівної промисловості», «Про внесення змін до Податкового кодексу України у зв'язку із проведенням економічного експерименту щодо державної підтримки суднобудівної промисловості», «Про внесення змін до деяких законів України щодо продовження строку дії експерименту про державну підтримку суднобудівної промисловості та поширення підтримки на всі підприємства, які здійснюють суднобудівну діяльність» планується збереження обігових коштів підприємств, поліпшення їх фінансово-економічного стану, зростання обсягів надходжень до Державного бюджету України за рахунок збільшення виробництва, залучення інвестицій у розробку (модернізацію) та технічного переоснащення виробництва нових суден, оновлення модельного ряду суден.

Водночас Державний бюджет України після прийняття проекту Закону отримає додаткові надходження у вигляді податків та зборів, які сплачуватимуть підприємства-суміжники, залучені до розробки та виробництва товарів (послуг) на різних етапах життєвого циклу галузі суднобудування.

Джерелами компенсації загальної суми податкових пільг є: податок на прибуток з вітчизняних підприємств-суміжників – постачальників матеріалів, напівфабрикатів, комплектуючих виробів; ПДВ при постачанні суден вітчизняним замовникам; збори з фонду оплати праці.

6. Прогноз соціально-економічних, правових та інших наслідків прийняття законопроекту

Прийняття законопроектів «Про внесення змін до Митного кодексу України у зв'язку із проведенням економічного експерименту щодо державної підтримки суднобудівної промисловості», «Про внесення змін до Податкового кодексу України у зв'язку із проведенням економічного експерименту щодо державної підтримки суднобудівної промисловості», «Про внесення змін до деяких законів України щодо продовження строку дії експерименту про державну підтримку суднобудівної промисловості та поширення підтримки на всі підприємства, які здійснюють суднобудівну діяльність» сприятиме розвитку суднобудівної промисловості в Україні, дозволить запобігти втраті науково-технічного, інтелектуального, технологічного та виробничого потенціалу, покращити їх фінансово-економічний стан, створити умови для належного функціонування цих підприємств, оновити мобілізаційні потужності для забезпечення національної безпеки і оборони держави.

Важливими для економіки і безпеки держави додатковими соціально-економічними наслідками очікуються:

- підвищення конкурентоспроможності вітчизняних суднобудівних підприємств;
- забезпечення замовленнями вітчизняних виробників водної техніки;
- просування нових українських суден як на вітчизняний, так і на світовий ринок;
- створення додаткових робочих місць.
- підвищення рівня обороноздатності держави за рахунок розвитку суднобудування та впровадження новітніх технологій;